

VASTUULLISEN TIETEEN
JULKAISUSARJA
13/2020

TIEDEPÄÄTUMAKYSELY

VASTUULLISEN TIETEEN JULKAISUSARJA

Vastuullisen tieteen julkaisusarjassa julkaistaan julistuksia, linjauksia, selvityksiä, suosituksia ja muita asiakirjoja, jotka liittyvät tieteen ja tutkimuksen avoimuuteen, vastuullisuuteen, saavutettavuuteen, tiedeviestintään sekä tieteen ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen. Julkaisusarja ei ole tieteellinen vertaisarvioitu julkaisu. Julkaisusarjaa julkaisevat Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta ja Tieteellisten seurain valtuuskunta. Lisätietoja: www.vastuullinentiede.fi > Julkaisut

OSAJULKAISU

Tiedetapahtumakysely

Vastuullisen tieteen julkaisusarja 13/2020

ISBN 978-952-5995-37-4

Tekijät Sara Takala & Reetta Kettunen

Minna Malja, toimitus ja taitto

© Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta &
Tieteellisten seurain valtuuskunta & tekijät.
Helsinki 2020.

OSAJULKAISUSTA VASTAAVAT TAHOT

Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta & Tieteellisten seurain
valtuuskunta. Helsinki 2020.

ISSN 2670-062X

ISBN 978-952-5995-37-4

DOI <https://doi.org/10.23847/isbn.9789525995374>

Teos on lisensoitu *Creative Commons Nimeä 4.0 Kansainvälinen* -lisenssillä. Lisenssin ehdot: <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

SISÄLTÖ

Alkusanat	4
Mikä on tiedetapahtuma?	7
Miksi tiedetapahtumia järjestetään?	8
Millaisia tapahtumia järjestetään?	10
Kuinka usein tapahtumia järjestetään?	12
Kuinka moni tapahtumiin osallistuu?	17
Kenelle tapahtumia järjestetään?	19
Tapahtuman voima on sen osallistujissa. Voisiko tiedetapahtuma puhutella kaikenikäisiä?	24
<i>Mikko Myllykoski</i>	
Tapahtumien järjestämisen voimavarat	27
Tapahtumajärjestäjien ongelmia – ja miten niitä ratkotaan	33
Ratkaisuja	35
Tyhjästä on paha nyhjästä – Tiedetapahtumien järjestäminen ilman riittäviä resursseja ei palvele ketään	37
<i>Mandi Vermilä</i>	
Kyselyn toteuttaminen	41

ALKUSANAT

Suomalainen tutkimusyhteisö järjestää vuosittain useita erilaisia tiedeviestinnän ja tiedekasvatuksen tapahtumia.

Tämän kyselyn tarkoituksena oli koota tietoa tiedetapahtumista, niiden järjestämisestä, kohdeyleisöistä ja tavoitteista sekä kartoittaa järjestämiseen liittyviä haasteita.

Tiedetapahtumakysely on osa Tieteellisten seurain valtuuskunnan (TSV) ja Tiedonjulkistamisen neuvottelukunnan (TJNK) yhteistä [Selvitystyö ja suosituksia tiedekasvatuksen tueksi](#) -hanketta. Hankkeen rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö.

Hankkeessa on kolme asiakokonaisuutta:

1. [Tiedetapahtumien kartoittaminen](#)
2. [Suositukset tiedekasvatuksen edistämiseksi](#)
3. [Toimenpideohjelma tieteellisten seurojen roolin tukemiseksi tiedekasvatuksessa](#)

Tiedetapahtumien selvitystyö on hankkeen ensimmäinen julkaisu. Se tarjoaa perustietoa Suomessa järjestettävistä tiedetapahtumista ja antaa pohjatietoa tiedekasvatuksen suositusten ja toimenpideohjelman laatimiselle.

Suomessa järjestetään paljon erilaisia tieteen, tutkijoiden ja yleisön kohtaamisia. Tiedetapahtumien järjestäminen on luontainen osa tutkimuksen tekoa ja tieteestä viestimistä. Tapauksia järjestetään usein ”talkoohengessä”.

Ajassa, jossa tiedettä haastetaan ja meiltä jokaiselta vaaditaan yhä parempaa media- ja tiedelukutaitoa, tiedetapahtumat ovat omiaan lisäämään tieteen ja tutkimuksen läsnäoloa arjessamme.

Tiedetapahtuma on luonteeltaan oppimistapahtuma, sanan laajassa merkityksessä ymmärrettynä. Tiedetapahtumat ovat osa tiedekasvatusta ja elinikäistä tiedeoppimista.

Onnistuneessa tiedetapahtumassa yleisö, järjestäjät ja esiintyjät rakentavat yhteistä ymmärrystä siitä, miten tiede ja tutkimus vaikuttavat yhteiskunnassa ja meidän jokaisen arjessa. Samalla yhteiskunnan käytössä oleva tiedepääoma ja luottamus tiedettä kohtaan kasvavat.

Tiede kuuluu kaikille.

Reetta Kettunen
Sara Takala

MIKÄ ON TIEDEPAPAHTUMA?

Tiedetapahtumilla tarkoitetaan tässä kyselyssä tapahtumia, joiden tarkoituksena on tarjota yleisölle tietoa tieteen tekemisestä ja tutkimustuloksista yleistajuisessa muodossa sekä mahdollistaa keskustelu tutkijoiden ja yleisön välillä.

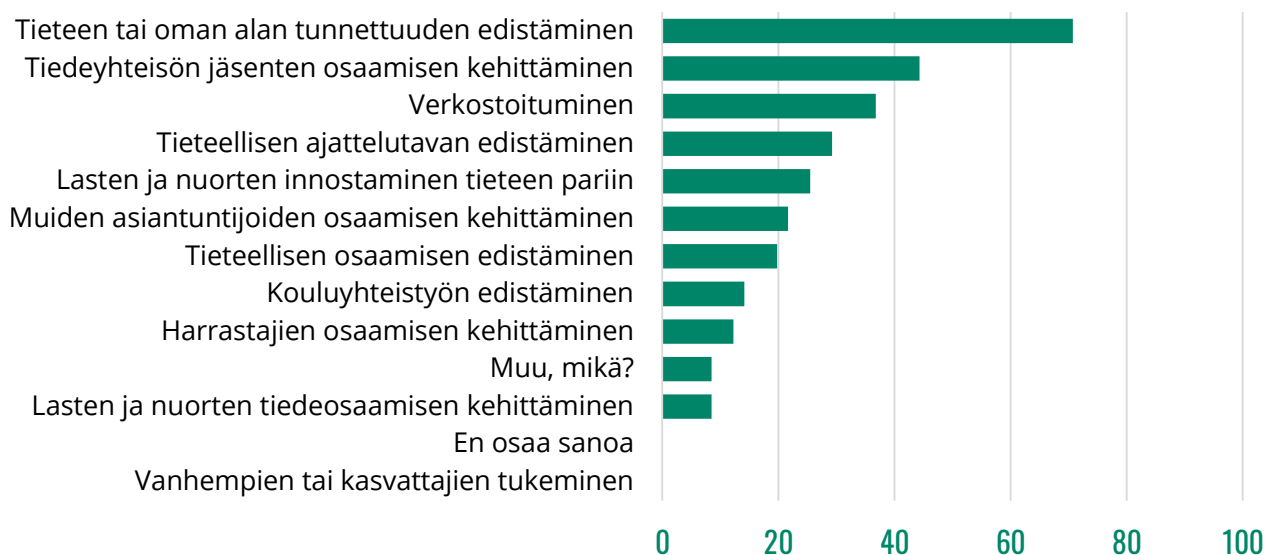
Esimerkiksi erilaiset seminaarit, messut ja näyttelyt ovat tällaisia tiedetapahtumia.

MIKSI TIEDETAHAHTUMIA JÄRJESTETÄÄN?

"Tutkimustiedon levittäminen"

- vastaajan kommentti

Tiedetapahtumien tärkeimmät tavoitteet – %

Vastaukset kysymykseen "Mitkä ovat olleet vuosien 2018–2019 aikana järjestämiinne tiedetapahtumien tärkeimmät tavoitteet? Valitkaa korkeintaan kolme tärkeintä tavoitetta."

Kysyimme, mitkä olivat vastaajien järjestämien tiedetapahtumien tärkeimpiä tavoitteita vuosina 2018–2019.

Vastausten perusteella tiedetapahtumien tärkeimpänä tavoitteena on tieteen tai oman alan tunnettuuden lisääminen, jonka vastaajista 70 % valitsi yhdeksi tärkeimmistä tavoitteistaan.

Toiseksi eniten mainintoja sai tutkijoiden ja muiden tiedeyhteisön jäsenten osaamisen kehittäminen (43 %).

Kolmannen sijan sai verkostoituminen (36 %). Lisäksi 25 % vastaajista mainitsi lasten ja nuorten innostamisen tieteen tai oman alan pariin, 21 % mainitsi muiden asiantuntijoiden ja ammattilaisten osaamisen kehittämisen, 19 % mainitsi tieteellisen osaamisen kehittämisen, 13 % mainitsi kouluyhteistyön edistämisen, 11 % mainitsi harrastajien osaamisen kehittämisen, ja kahdeksan prosenttia mainitsi lasten ja nuorten tiedeosaamisen kehittämisen.

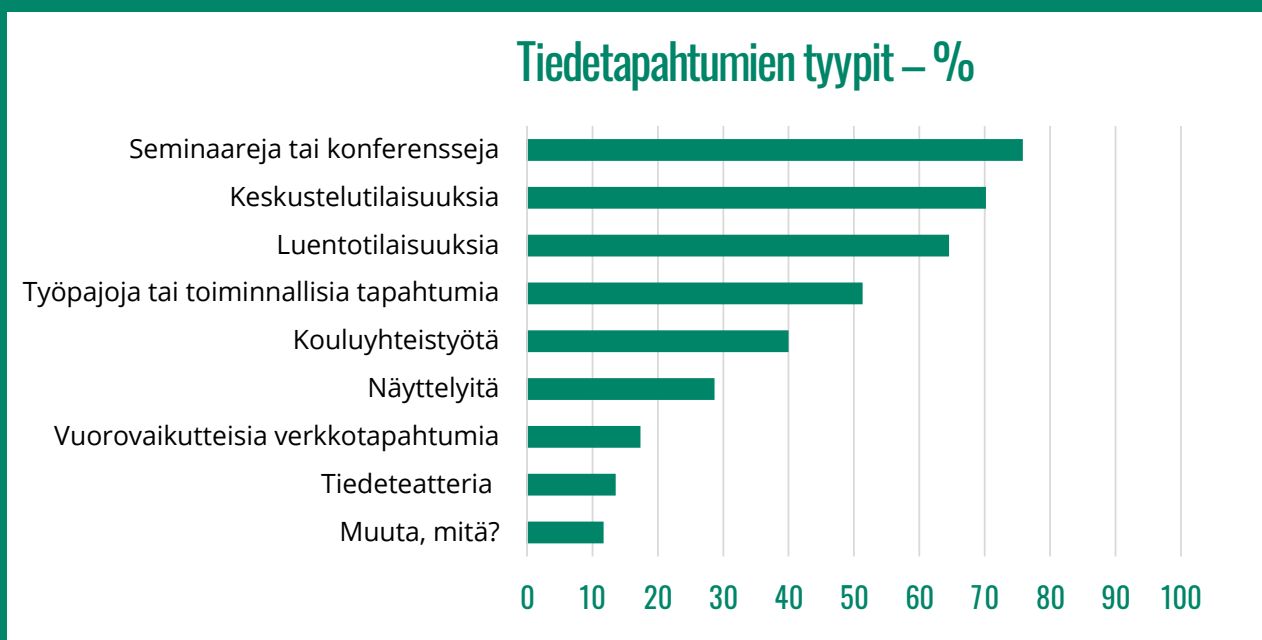
Vaihtoehtoa ”vanhempien tai kasvattajien tukeminen lasten ja nuorten tiedekasvatuksen toteuttamisessa” ei valinnut kukaan vastaajista.

Vaihtoehdon ”muu” valitsi kahdeksan prosenttia vastaajista. Tässä kategoriassa tavoitteina mainittiin muun muassa tutkijoiden, viestijöiden ja toimittajien kohtaaminen ja vuoropuhelu, väestön terveystietoisuuden lisääminen, oman yliopiston tunnettuuden edistäminen tutkimusyliopistona ja yhteiskunnallisena keskustelijana sekä tutkimustiedon levittäminen.

MILLAISIA TAPAHTUMIA JÄRJESTETÄÄN?

"Opastuksia, oppimispolkuja, koulutusta."

– vastaajan kommentti

Vastaukset kysymykseen "Minkä tyyppisiä tiedetapahtumia olette järjestäneet vuosien 2018–2019 aikana? Voitte valita useamman vaihtoehdon."

Kyselyssä kysyttiin, minkä tyyppisiä tiedetapahtumia vastaajatahot ovat järjestäneet vuosien 2018–2019 aikana.

Vastausvaihtoehtoista oli mahdollista valita useampi. Vastaus-ten perusteella suurin osa tiedetapahtumista on jonkinlaisia seminaareja tai konferensseja. Näitä kertoi järjestäneensä vuosien 2018–2019 aikana 75 % vastaajista.

Toiseksi eniten mainintoja saivat keskustelutilaisuudet (70 %) ja luentotilaisuudet (64 %). Myös työpajoja ja muita luonteeltaan toiminnallisia tapahtumia kertoi järjestäneensä 51 % vastaajista, ja kouluyhteistyötä kertoi tehneensä 40 % vastaajista.

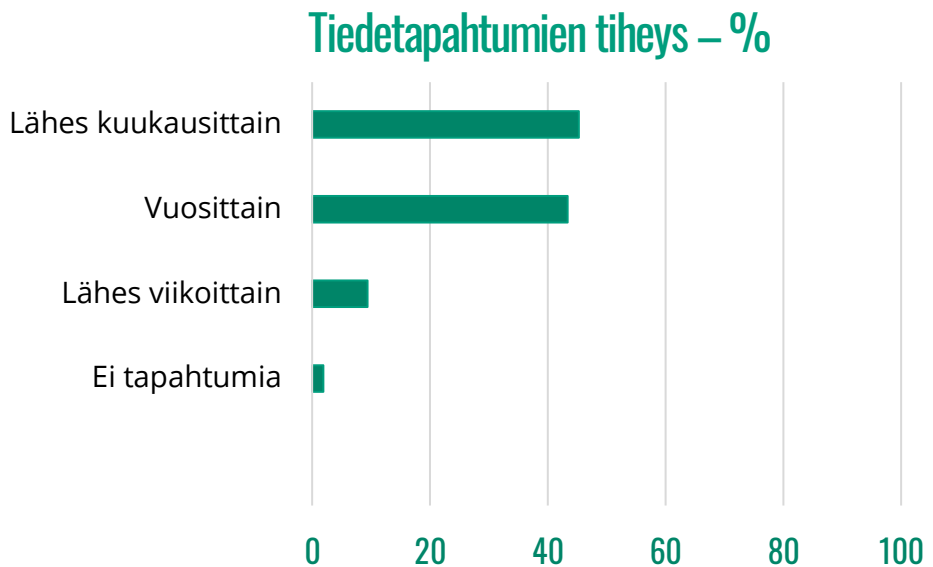
Vähemmän mainintoja sen sijaan saivat vuorovaikutteiset verkkotapahtumat, kuten webinaarit (17 %), sekä taidetta ja tiedettä yhdistelevä tiedeteatteri (13 %).

”Muu”-vaihtoehdon valitsi 11 % vastaajista. Tässä kategoriassa mainittiin muun muassa koulutukset, opastukset, retket, tutkimusmatkat, kenttätöleirit, palkintojenjaot, innovaatioleirit sekä erilaiset yhteistyötapahtumat esimerkiksi yritysten, kunnan tai sidosryhmien kanssa.

KUINKA USEIN TAPAHTUMIA JÄRJESTETÄÄN?

**"Tämä on ihan organisaation perustehtävää,
yhteiskunnallista vaikuttamista."**

– vastaajan kommentti

Vastaukset kysymykseen "Kuinka usein olette järjestäneet erilaisia tiedetapahtumia vuosien 2018–2019 aikana?"

Kyselyyn annettujen vastausten perusteella tiedetapahtumien järjestäminen on Suomessa melko aktiivista. Kyselyyn vastanneista toimijoista 45 % kertoi järjestäneensä tiedetapahtumia vuosien 2018–2019 aikana lähes kuukausittain.

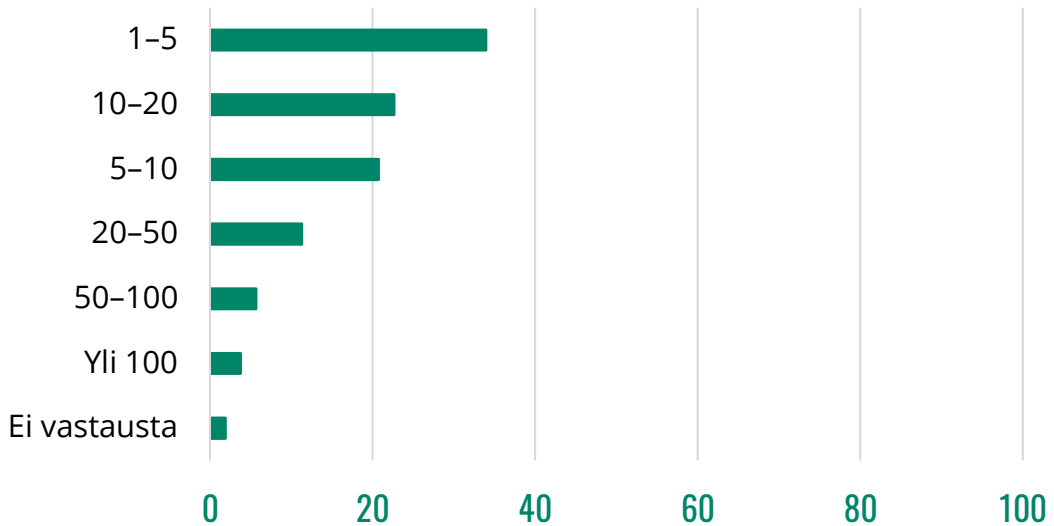
Vuosittaisia tiedetapahtumia järjesti 43 % vastaajista. Lähes viikoittain tiedetapahtumia ilmoitti järjestäneensä yhdeksän prosenttia vastaajista. Kaksi prosenttia vastaajista ei ollut järjestänyt tiedetapahtumia vuosien 2018–2019 aikana lainkaan.

Kyselyyn vastanneista toimijoista 34 % ilmoitti järjestäneensä yhdestä viiteen tiedetapahtumaa. Viidestä kymmeneen tiedetapahtumaa oli järjestänyt 21 % vastaajista, ja 10–20 tiedetapahtumaa 23 % vastaajista.

20–50 tiedetapahtumaa ilmoitti järjestäneensä 11 % vastaajista. 50–100 tiedetapahtumaa kuusi prosenttia vastaajista. Yli sata tiedetapahtumaa ilmoitti järjestäneensä neljä prosenttia vastaajista.

Kaksi prosenttia vastaajista ei vastannut kysymykseen lainkaan. On huomioitava, että tiedetapahtumia järjestämättömät tahot eivät välttämättä myöskään vastanneet koko kyselyyn. Osa kyselyn saaneista toimijoista ilmoittikin sähköpostitse, etteivät he koe vastaamista mielekkääksi, koska tiedetapahtumien järjestäminen ei kuulu heidän toimintaansa.

Tiedetapahtumien määrä – %

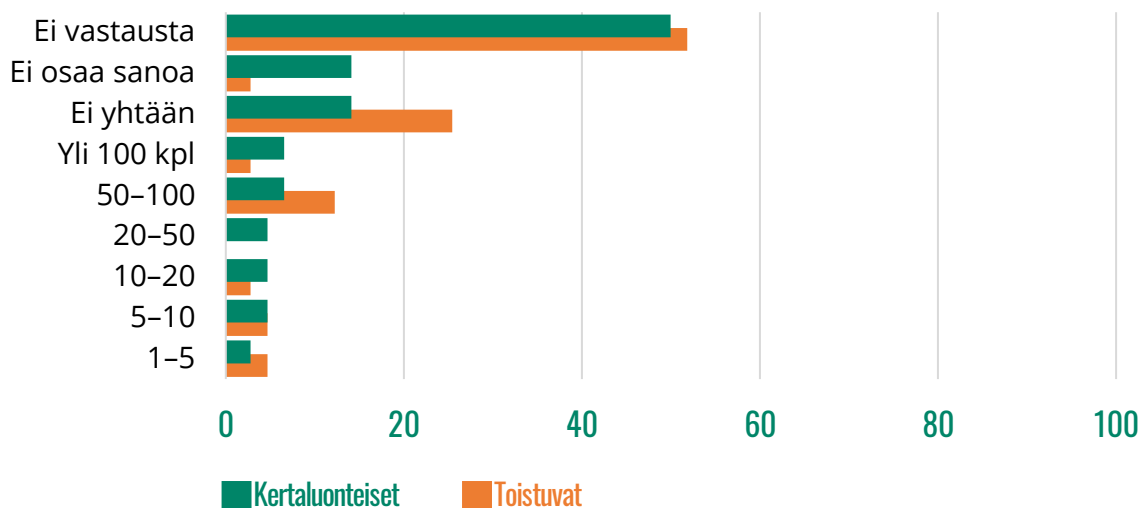
Vastaukset kysymykseen "Kuinka monta tiedetapahtumaa olette järjestäneet vuosien 2018–2019 aikana?"

Järjestettyjen tiedetapahtumien määrän ja järjestämistiheyden ohella kyselyssä kysyttiin myös, kuinka paljon yhtäältä toistuvia ja toisaalta kertaluontoisia tiedetapahtumia vastaajat ovat vuosina 2018–2019 järjestäneet.

Toistuvalla tapahtumalla tarkoitettiin kyselyssä säännöllisesti esimerkiksi vuosittain tai kuukausittain saman konseptin mukaisesti toteutettuja tiedetapahtumia tai osana useamman tapahtuman sarjaa järjestettyjä tiedetapahtumia.

Sarjan osana järjestetyt tiedetapahtumat pyydettiin laskemaan kukin omaksi toistuvaksi tapahtumakseen.

Kertaluonteisten ja toistuvien tiedetapahtumien määrä – %

Vastaukset kysymykseen "Kuinka monta kertaluontoista/toistuvaa tiedetapahtumaa olette järjestäneet vuosien 2018–2019 aikana?"

Vastaajista peräti 51 % ilmoitti järjestäneensä vuosien 2018–2019 aikana yhdestä viiteen toistuvaa tiedetapahtumaa.

Viidestä kymmeneen toistuvaa tiedetapahtumaa oli järjestänyt 25 % vastaajista, ja 10–20 toistuvaa tiedetapahtumaa 11 % vastaajista.

Vastaajista neljä prosenttia oli järjestänyt vuosien 2018–2019 aikana 20–50 toistuvaa tiedetapahtumaa.

50–100 toistuvaa tiedetapahtumaa oli järjestänyt kaksi prosenttia vastaajista.

Vastaavasti kaksi prosenttia vastaajista ei ollut järjestänyt lainkaan toistuvia tiedetapahtumia vuosien 2018–2019 aikana.

Vaihtoehdon ”en osaa sanoa” valitsi neljä prosenttia vastaajista, ja kaksi prosenttia vastaajista ei vastannut kysymykseen lainkaan.

Vastaajista 49 % ilmoitti järjestäneensä vuosien 2018–2019 aikana yhdestä viiteen kertaluontoista tiedetapahtumaa.

Viidestä kymmeneen kertaluontoista tiedetapahtumaa oli järjestänyt 13 % vastaajista, ja 10–20 tapahtumaa kuusi prosenttia vastaajista.

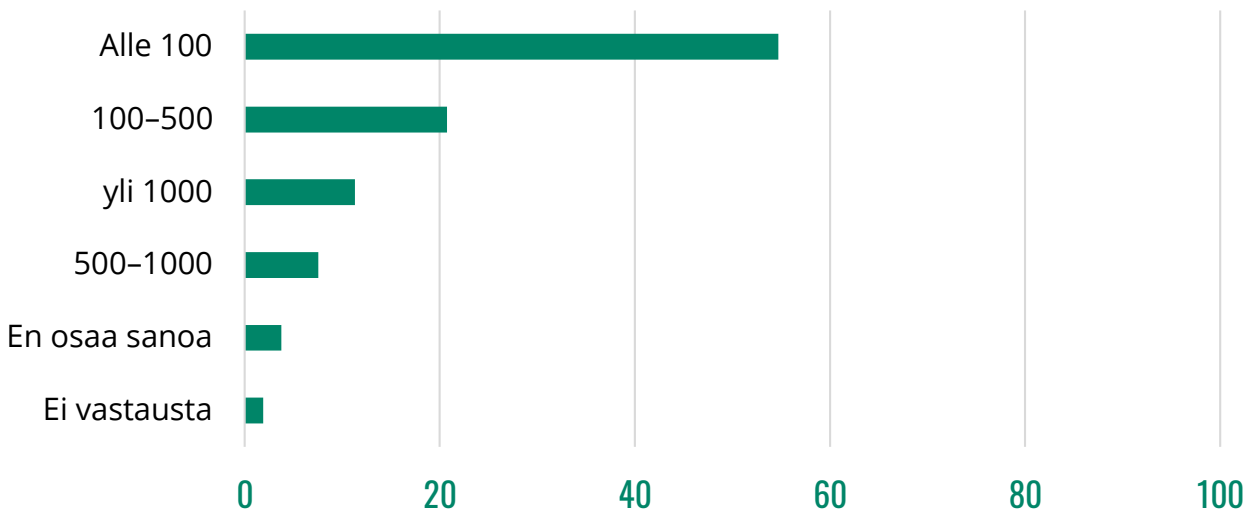
20–50 kertaluontoista tapahtumaa oli järjestänyt neljä prosenttia vastaajista, samoin 50–100 ja yli 100 tapahtumaa.

13 % vastaajista ilmoitti, ettei ollut järjestänyt yhtään kertaluontoista tiedetapahtumaa vuosien 2018–2019 aikana.

Vaihtoehdon ”ei osaa sanoa” valitsi kaksi prosenttia vastaajista, ja kuusi prosenttia vastaajista ei vastannut kysymykseen lainkaan.

KUINKA MONI TAPAHTUMIIN OSALLISTUU?

Osallistujien määrä tiedetapahtumissa – %

Vastaukset kysymykseen "Kuinka monta osallistujaa vuosien 2018–2019 aikana järjestämissänne tiedetapahtumissa on keskimäärin käynyt?"

Vastaajia pyydettiin arvioimaan, kuinka monta osallistujaa heidän vuosien 2018–2019 järjestämissään tiedetapahtumissa on keskimäärin käynyt.

55 % vastaajista ilmoitti keskimääräiseksi kävijämääräksi alle 100 henkeä, ja 21 % ilmoitti kävijämääräksi 100–500.

Kolmanneksi eniten mainintoja saivat yli tuhannen hengen tapahtumat (11 %), ja seuraavaksi eniten 500–1000 hengen tapahtumat (8 %).

Neljä prosenttia vastaajista valitsi vaihtoehdon ”en osaa sanoa”, ja kaksi prosenttia jätti kokonaan vastaamatta kysymykseen.

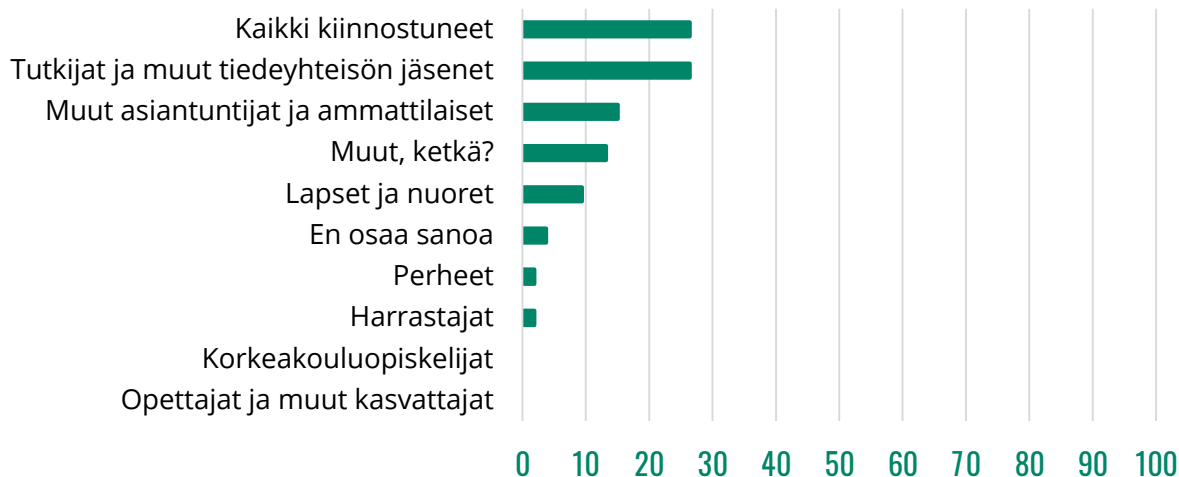
Huomionarvoista on se, että samankin järjestäjän tapahtumat voivat olla hyvin eri kokoisia, joten keskimääräinen osallistujamäärä ei vielä kerro mitään tapahtumien osallistujamäärien vaihtelusta.

KENELLE TAPAHTUMIA JÄRJESTETÄÄN?

"Suuri yleisö, siis myös he, jotka eivät tunnista itse olevansa kiinnostuneita; olemme nimenomaan pyrkineet tavoittamaan uutta yleisöä tieteen pariin"

– vastaajan kommentti

Tiedetapahtumien kohderyhmät – %

Vastaukset kysymykseen "Ketkä ovat olleet vuosien 2018–2019 aikana järjestämienne tiedetapahtumien ensisijainen kohderyhmä? Valitkaa parhaiten ensisijaista kohderyhmää kuvaava vaihtoehto, vaikka kohderyhmiä olisi useita."

Tiedetapahtumien tavoitteiden ohella vastaajia pyydettiin nimeämään yksi ensisijainen kohderyhmä, jolle heidän tiedetapahtumansa on suunnattu.

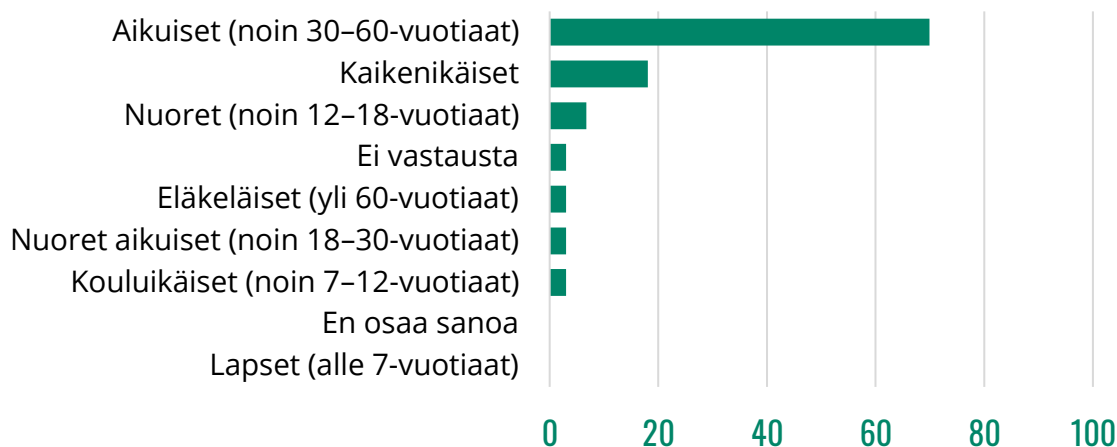
Tärkeimpinä kohderyhminä esiin nousivat tutkijat ja muut tiedeyhteisön jäsenet (26 %) sekä kaikki kiinnostuneet (26 %). Vastaajista 15 % ilmoitti ensisijaiseksi kohderyhmäkseen muut asiantuntijat ja ammattilaiset.

Myös lapset ja nuoret erottuivat tärkeänä kohderyhmänä yhdeksän prosentin osuudella. Muita mainintoja saivat harrastajat (2 %) ja perheet (2 %).

Vaihtoehdon ”muu” valitsi 13 % vastaajista. Tässä kategoriassa mainittiin muun muassa tiedeviestijät, oppilaitoksen alumnit, tutkimustiedon käyttäjät ja päättäjät sekä erotuksena vaihtoehdosta ”kaikki kiinnostuneet” myös laajemmin suuri yleisö.

Vaihtoehdon ”en osaa sanoa” valitsi neljä prosenttia vastaajista, ja kysymykseen jätti kokonaan vastaamatta kaksi prosenttia vastaajista. Vaihtoehdot ”opettajat ja muut kasvattajat” sekä ”korkeakouluopiskelijat” eivät saaneet yhtään mainintaa. Yleisten kohderyhmien lisäksi vastaajia pyydettiin nimeämään myös vuosina 2018–2019 järjestettyjen tiedetapahtumien ensisijainen ikäkohderyhmä.

Ikäkohderyhmät – %

Vastaukset kysymykseen "Minkä ikäiset osallistujat ovat olleet vuosien 2018–2019 aikana järjestämienne tiedetapahtumien ensisijainen kohderyhmä? Valitkaa parhaiten ensisijaista kohderyhmää kuvaava vaihtoehto, vaikka kohderyhmiä olisi useita."

Noin 70 % vastaajista ilmoitti ensisijaiseksi ikäkohderyhmäkseen noin 30–60-vuotiaat aikuiset. Toiseksi eniten mainintoja sai vaihtoehto "kaikenikäiset" (17 %).

Ensisijaisesti noin 12–18-vuotiaille nuorille tapahtumiaan ilmoitti suuntaavansa kuusi prosenttia vastaajista.

Kouluikäisille, nuorille aikuisille ja eläkeläisille tapahtumiaan ilmoitti suuntaavansa kullekin kaksi prosenttia vastaajista. Niin ikään kaksi prosenttia vastaajista ei vastannut kysymykseen lainkaan.

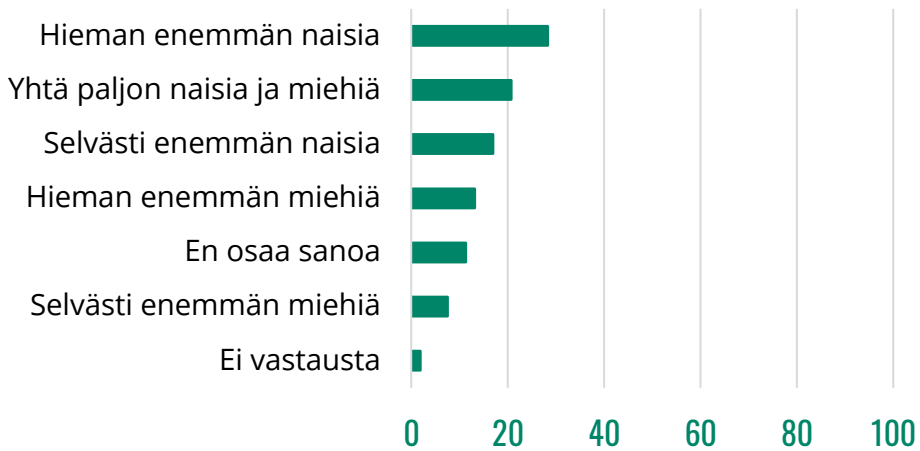
Yleisten kohderyhmien lisäksi vastaajia pyydettiin nimeämään myös vuosina 2018–2019 järjestettyjen tiedetapahtumien ensisijainen ikäkohderyhmä.

Noin 70 % vastaajista ilmoitti ensisijaiseksi ikäkohderyhmäkseen noin 30–60-vuotiaat aikuiset.

Toiseksi eniten mainintoja sai vaihtoehto ”kaikenikäiset” (17 %). Ensisijaisesti noin 12–18-vuotiaille nuorille tapahtumiaan ilmoitti suuntaavansa kuusi prosenttia vastaajista.

Kouluikäisille, nuorille aikuisille ja eläkeläisille tapahtumiaan ilmoitti suuntaavansa kullekin kaksi prosenttia vastaajista. Kaksi prosenttia ei vastannut kysymykseen lainkaan.

Sukupuolijakauma – %

Vastaukset kysymykseen "Minkälaista sukupuolijakaumaa vuosien 2018–2019 aikana järjestämienne tiedetapahtumien osallistajat ovat keskimäärin edustaneet? Arvioikaa yksittäisen tapahtuman keskimääräistä sukupuolijakaumaa."

Tiedetapahtumien osallistujien osalta vastaajia pyydettiin arvioimaan myös tapahtumien osallistujien keskimääräistä sukupuolijakaumaa. Vastaajista 21 % prosenttia arvioi, että heidän järjestämiinsä tiedetapahtumiin vuosina 2018–2019 osallistui suurin piirtein yhtä paljon naisia ja miehiä.

Sen sijaan 28 % vastaajista ilmoitti tapahtumiinsa osallistuneen hieman enemmän naisia kuin miehiä, ja 17 % ilmoitti tapahtumiinsa osallistuneen selvästi enemmän naisia kuin miehiä. 13 % vastaajista ilmoitti tapahtumiinsa osallistuneen hieman enemmän miehiä kuin naisia, ja kahdeksan prosenttia selvästi enemmän miehiä kuin naisia.

Vaihtoehdon "en osaa sanoa" valitsi 11 % vastaajista. Kaksi prosenttia vastaajista ei vastannut kysymykseen lainkaan.

TAPAHTUMAN VOIMA ON SEN OSALLISTUJISSA. VOISIKO TIEDETAPAHTUMA PUHUTELLA KAIKENIKÄISIÄ?

Mikko Myllykoski

Tapahtuma on hetkellinen, ainutkertainen ja yhteinen kokemus sen osallistujille. Tapahtumaa suunnitella on hyvä tarkastella näitä kaikkia kolmea ominaisuutta ja niiden suomia mahdollisuuksia.

Tämä hetki

Mikä tässä hetkessä, juuri nyt on ajankohtaista ja merkityksellistä? Mikä aiheessamme puhuttelisi kohdeyleisöä? Tapahtumajärjestäjän omassa aivoriihessä voi haarukoida valistuneita arvauksia näihin kysymyksiin, mutta osuvimmat vastaukset saa kysymällä potentiaaliselta yleisöltä. Jo muutamien kymmenien yleisön edustajien haastattelu avoimin kysymyksin aihepiiristä auttaa löytämään pohjaa kohdeyleisön tietotasosta, asenteista ja odotuksista. Saadut vastaukset eivät edusta tilastollisesti aukotonta kuvaa todellisuudesta, mutta ne

auttavat hahmottamaan tilannetta, valitsemaan painotuksia ja suuntaamaan tapahtuman viestiä. Se, mikä yleisöä kiinnostaa, ei välttämättä – väittäisin jopa ettei useinkaan – riipu iästä, sukupuolesta tai koulutustaustasta.

Ainutkertaisuus

Tapahtuman ainutkertaisuuden arvoa luovat paikalle kutsutut asiantuntijat. Kiinnostavasti omaa aihettaan avaavat esiintyjät ovat läsnä tälle yleisölle, tässä ja nyt: heiltä voi kysyä. Kannattaa miettiä keinoja, miten vuorovaikutus esiintyjän ja yleisön välillä olisi mahdollisimman välitöntä ja luontevaa. Sosiaalisen median avulla voi kerätä yleisön kysymyksiä tai toteuttaa vaikka mielipidekyselyn keskustelun sytykkeeksi.

Asianosaavuutensa lisäksi asiantuntijoissa on kiinnostavaa myös se, miten heistä tuli asiantuntijoita. Harvan tutkijan polku on pikatie menestykseen, vaan sen varrella on aluskasvillisuuden inhimillisiä peruskokemuksia ja ehkä tarpeellisia kompurointejakin. Ihmiset tekevät tiedettä. Tieteentekijät ja heidän erilaiset urapolkunsa ovat lapsille ja nuorille myös roolimalleja.

Tapahtuman ainutkertaisuus kasvaa myös tapahtumaympäristöstä ja moniaistisuudesta: mikä konkreettinen tekeminen virittäisi ajattelemaan tapahtuman aihepiiriä? Mikä harvoin nähty tai koettu yllättäisi osallistujat? Miten yleisö voisi jättää jälkensä tapahtumaan? Miten paikalla olevat asiantuntijat voisivat puolestaan oppia yleisöltä? Olisiko mahdollista kehittää tapahtumaan kansalaistieteen elementtejä?

Yhteinen kokemus

Tapahtuma yhdistää osallistujiaan, joilla on yhteistä jo se, että he ovat tulleet tai osuneet paikalle. Monet ovat tapahtuman naapurustosta, ja merkittävä osa, kuten perheet tai ystäväporukat, ovat tulleet paikalle yhdessä. Tapahtuman sosiaalisessa ulottuvuudessa on merkittävä mahdollisuus: kun tapahtuma on ohi, sosiaalinen kudos jää. Jos tapahtuma puhuttelee osallistujiaan, he reagoivat kokemukseensa ja avaavat ikään kuin henkisen kapsäkkinsä. Vanhempia kiinnostaa lastensa kysymykset ja reaktiot. Vastaavasti lapset ovat herkistyneitä vanhempiensa kokemuksille ja kommenteille. Tiedetapahtuma mahdollistaa sosiaalisen oppimisen: osallistujat voivat oppia toisiltaan, mutta myös toisistaan.

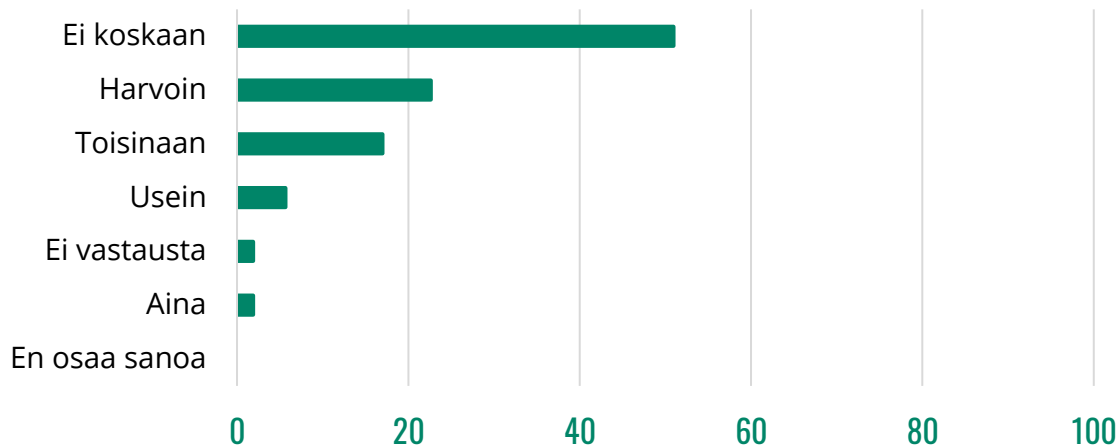
Tiede kuuluu kaikille on haastava iskulause, mutta myös asiallinen toteamus. Tiedetapahtuma voi auttaa hahmottamaan aivan keskeisiä suuria kysymyksiä, jotka koskevat aivan meitä kaikkia: Miten maailma toimii? Kuka minä olen? Miten minä liityn maailmaan ja muihin ihmisiin?

Kirjoittaja Mikko Myllykoski on Tiedekeskus Heurekan toimitusjohtaja.

Heurekan Superpuu-näyttely: www.heureka.fi/nayttely/superpuu/

TAPAHTUMIEN JÄRJESTÄMISEN VOIMAVARAT

Tapahtumat maksullisia – %

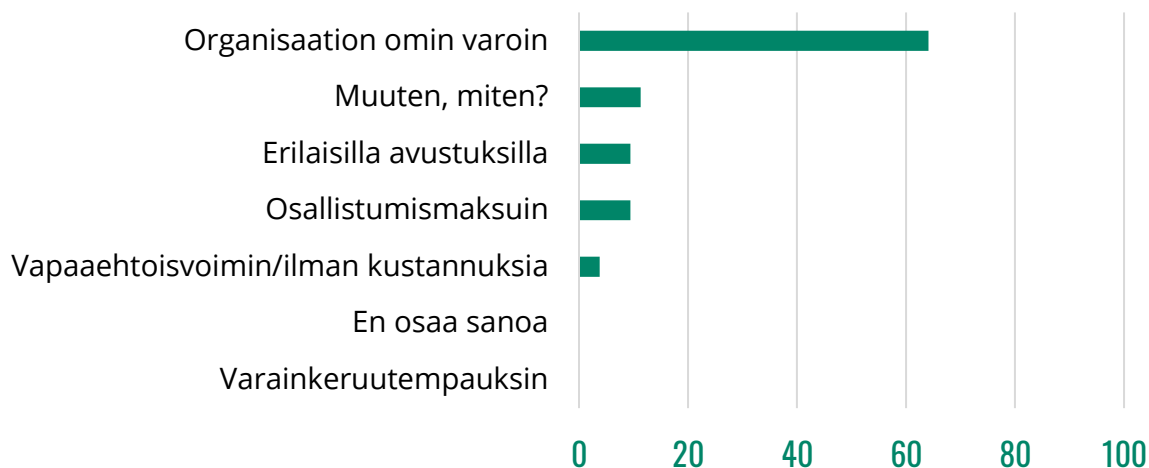

Vastaukset kysymykseen "Ovatko vuosien 2018–2019 aikana järjestämänne tiedetapahtumat olleet maksullisia?"

Kyselyssä vastaajia pyydettiin arvioimaan järjestettyjen tiedetapahtumien edellyttämiä resursseja. Tätä kartoitettiin muun muassa kysymällä, ovatko vastaajan tuona aikana järjestämät tiedetapahtumat olleet maksullisia.

Vastausten perusteella tiedetapahtumat olivat enimmäkseen osallistujille maksuttomia, sillä vaihtoehdon "harvoin" valitsi 23 % vastaajista, ja vaihtoehdon "ei koskaan" peräti 51 % vastaajista. "Toisinaan" maksua oli pyytänyt 17 % vastaajista, mutta "usein" vain kuusi prosenttia, ja "aina" vain kaksi prosenttia vastaajista. Niin ikään kaksi prosenttia vastaajista ei vastannut kysymykseen lainkaan.

Tiedetapahtumien rahoitus – %

Vastaukset kysymykseen "Miten vuosien 2018–2019 aikana järjestämänne tiedetapahtumat on pääosin rahoitettu? Valitkaa parhaiten sopiva vaihtoehto."

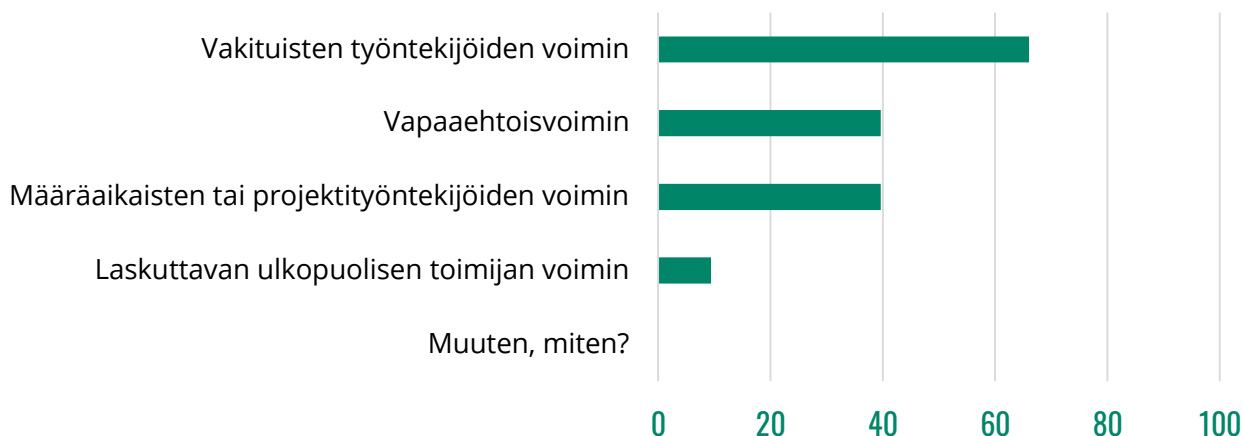
Resurssien osalta kyselyssä tiedusteltiin myös vuosina 2018–2019 järjestettyjen tiedetapahtumien rahoituspohjaa.

Vastaajista 64 % ilmoitti järjestäneensä tapahtumat organisaationsa omilla varoilla. Osallistumismaksujen sekä erilaisten avustusten voimin tapahtumia olivat järjestäneet kummassakin tapauksessa yhdeksän prosenttia vastaajista.

Neljä prosenttia vastaajista ilmoitti järjestäneensä tapahtumat vapaaehtoisvoimin tai muuten ilman kustannuksia.

Vaihtoehdon "muuten, miten" valitsi 11 % vastaajista. Tässä kategoriassa mainittiin muun muassa Kopiosto-korvaukset, sponsorituet, projektirahoitukset sekä erilaiset yllä mainittujen valmiiden vaihtoehtojen yhdistelmät.

Tiedetapahtumien henkilöstöresurssit – %

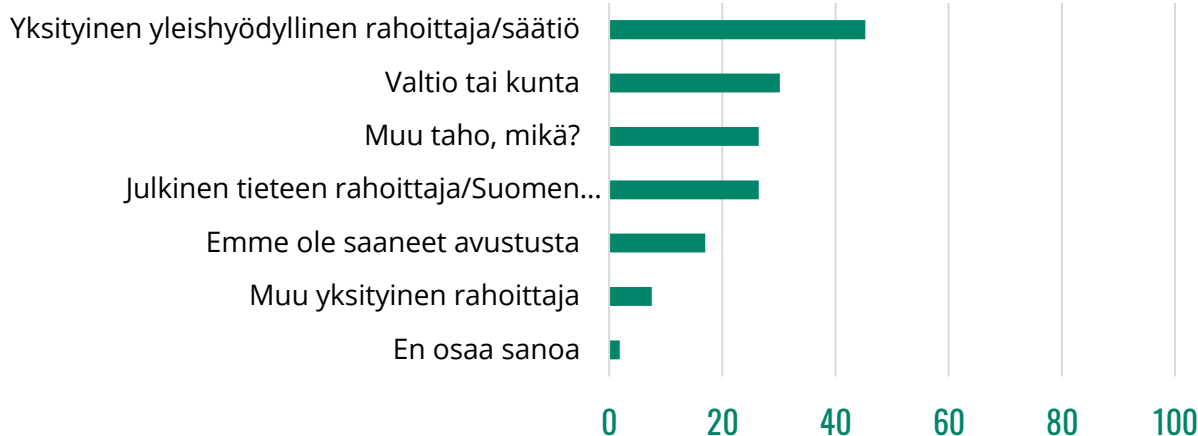
Vastaukset kysymykseen "Millaisin henkilöstöresurssein vuosien 2018–2019 aikana järjestämänne tiedetapahtumat on toteutettu? Voitte valita useamman vaihtoehdon."

Rahallisten resurssien ohella kyselyssä kartoitettiin myös tiedetapahtumien järjestämiseen vaadittavia henkilöstöresursseja. Tässäkin kysymyksessä vaihtoehtoja sai valita useamman.

66 % vastaajista ilmoitti järjestäneensä vuosien 2018–2019 tiedetapahtumat vakituisten työntekijöiden voimin. Määräaikaisia tai projektityöntekijöitä oli hyödyntänyt 40 % vastaajista. Niin ikään 40 % vastaajista oli järjestänyt tapahtumansa vapaaehtoisvoimin.

Laskuttavaa ulkopuolista toimijaa oli hyödyntänyt yhdeksän prosenttia vastaajista.

Tiedetapahtumien rahoituslähteet – %

Vastaukset kysymykseen "Miltä tahoilta olette saaneet rahallista avustusta vuosien 2018–2019 aikana järjestämiinne tiedetapahtumiin? Voitte valita useamman vaihtoehdon."

Kyselyssä haluttiin myös tietää, miltä tahoilta vastaajat olivat saaneet rahallista avustusta vuosien 2018–2019 aikana järjestämiinsä tiedetapahtumiin. Vastaajat saivat valita useamman vaihtoehdon.

Eniten rahallista avustusta vastausten perusteella oli saatu yksityisiltä yleishyödyllisiltä rahoittajilta, kuten säätiöiltä (45 %).

Toiseksi eniten mainintoja sai vaihtoehto "valtiolta tai kunnalta" (30 %).

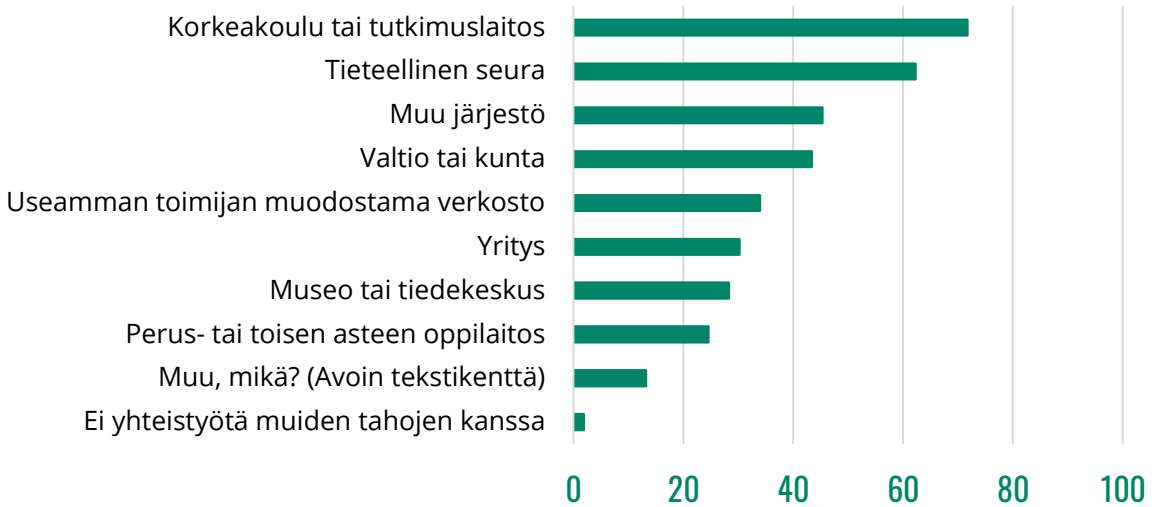
Kolmanneksi eniten valittiin vaihtoehto "julkisilta tieteen rahoittajilta, kuten Suomen Akatemialta" (26 %).

Muilta yksityisiltä rahoittajilta avustusta oli saanut kahdeksan prosenttia vastaajista. Sen sijaan 17 % vastaajista ei ollut saanut ulkopuolista avustusta lainkaan.

Vaihtoehdon "muu" valitsi 26 % vastaajista. Tässä kategoriassa mainittiin muun muassa Kopiosto ry, Tieteellisten seurain valtuuskunta, EU-rahoitus, yritykset, yhteistyö ja kulujen jakaminen muiden järjestäjätahojen kanssa sekä jäsenmaksutulot.

Vaihtoehdon "en osaa sanoa" valitsi kaksi prosenttia vastaajista.

Yhteistyötahot – %

Vastaukset kysymykseen "Minkä tahojen kanssa olette tehneet yhteistyötä tiedetapahtumien järjestämisessä vuosien 2018–2019 aikana? Voitte valita useamman vaihtoehdon."

Kyselyssä tiedusteltiin, minkä tahojen kanssa vastaajat olivat tehneet yhteistyötä tiedetapahtumien järjestämisessä. Eniten yhteistyötä oli tehty korkeakoulujen tai tutkimuslaitosten kanssa (72 %) ja toiseksi eniten tieteellisten seurojen kanssa (62 %). Myös muut järjestöt (45 %), valtio tai kunta (43 %), useamman toimijan muodostamat verkostot (34 %) sekä yritykset (30 %) olivat suosittuja yhteistyökumppaneita.

Museoiden tai tiedekeskusten kanssa yhteistyötä oli tehnyt 28 % vastaajista, ja perus- tai toisen asteen oppilaitosten kanssa 25 % vastaajista. Vastaajista kaksi prosenttia ilmoitti, ettei ollut tehnyt tapahtumien järjestämisessä yhteistyötä muiden tahojen kanssa lainkaan. Vaihtoehdon "muu" valitsi 13 % vastaajista. Tässä kategoriassa mainittiin muun muassa erilaisia media-alan toimijoita sekä vapaan sivistystyön toimijat.

TAPAHTUMAJÄRJESTÄJIEN ONGELMIA – JA MITEN NIITÄ RATKOTAAN

"Resurssipula on tiedetapahtumien järjestämisessä, markkinoinnissa ja viestimisessä jatkuva haaste, jota ei ole pystytty ratkaisemaan."

– vastaajan kommentti

Tiedetapahtuman järjestämisen haasteita – %

Vastaukset kysymykseen "Millaisia haasteita olette kohdanneet järjestäessänne tiedetapahtumia vuosien 2018–2019 aikana?"
Voitte valita useamman vaihtoehdon."*

Tiedetapahtumien järjestämiseen vaadittavien resurssien ohella kyselyssä tiedusteltiin myös vastaajien näkemyksiä erilaisista haasteista, joita he ovat tiedetapahtumia järjestäessään mahdollisesti kohdanneet. Tässäkin kysymyksessä vastausvaihtoehtoja sai valita useamman.

Yleisimpinä haasteina mainittiin puutteelliset henkilöstöresurssit (42 %), rahoituksen puute tai tiukka budjetti (40 %) sekä oikean kohderyhmän tavoittamiseen liittyvät haasteet (40 %).

Paljon mainintoja saivat myös viestintään ja markkinointiin liittyvät haasteet (34 %) sekä vaikeus saada tapahtumiin osallistujia tai yleisöä (32 %).

Hieman harvinaisempia haasteita sen sijaan olivat vaikeus saada tapahtumaan puhujia ja esiintyjiä (9 %) sekä sopivien tilojen puute (4 %).

11 % vastaajista ilmoitti, ettei ole kohdannut tapahtumien järjestämisessä lainkaan haasteita.

Vaihtoehdon ”muu” valitsi 21 % vastaajista. Tässä kategoriassa mainittiin lukuisia erilaisia haasteita, muun muassa tilojen kalleus, vapaaehtoisten puute, mainostamisen korkeat kustannukset, tapahtumatarjonnan liiallinen runsaus (ns. kannibalisaatio), tapahtumien järjestämiseen vaadittava aika sekä tapahtuman aiheeseen sopivien puhujien vähyys. Jotkut vastaajat myös mainitsivat, ettei tiedetapahtumien järjestäminen kuulu heidän perustehtäviinsä.

RATKAISUJA

"Pidämme tapahtumien järjestämisestä niin tärkeänä, että etsimme ajan järjestämiseen. Henkilöstöstä moni on innostunut olemaan mukana."

- vastaajan kommentti

Sanapilvi luotiin avovastauksista saaduista ratkaisuehdotuksista. Vastaajat pohtivat, miten tapahtumajärjestäjät ovat ratkaisseet tiedetapahtumien järjestämiseen liittyviä haasteita.

Vastaajat kertoivat myös monista tavoista ratkaista tapahtuman järjestämiseen liittyviä pulmia. Avoimia vastauksia kysymykseen ”Kertokaa lyhyesti, miten olette ratkaisseet tiedetapahtumien järjestämiseen liittyviä haasteita vuosien 2018–2019 aikana” saatiin nelisenkymmentä. Osa vastauksista käsitteli enemmän haasteita kuin niiden ratkaisuja.

Vastaukset analysoitiin ryhmittelemällä ne teemoihin tiedottaminen, viestintä ja markkinointi, vapaaehtoistyö, ostopalveluiden vähentäminen, ulkopuolinen rahoitus, yhteistyö ja verkosto, taitotieto ja konseptisuunnittelu. Vastaus saattoi kuulua useampaan teemaan.

Selkeästi eniten mainintoja ratkaisukeinona saivat tiedottamisen, viestinnän ja markkinoinnin kehittäminen (20). Erilaiset yhteistyön tavat (9) ja vapaaehtoistyö (8) sekä ulkopuolisen rahoituksen hankkiminen (8) ovat myös tapahtumajärjestäjien käyttämiä avaimia haasteiden ratkaisemiseksi. Myös taitotiedon lisääminen ja konseptisuunnittelu (4) koettiin ratkaisuna haasteisiin. Ostopalveluista luopuminen mainittiin kaksi kertaa. Liitteenä 1 on kooste saaduista vastauksista.

Tiedetapahtumien järjestämiseen liittyvistä haasteista huolimatta tapahtumajärjestäjät suhtautuvat myönteisesti tulevaisuuden tapahtumiin. Lähes kaikki vastaajat (96 %) aikovat järjestää tiedetapahtumia vuoden 2020–2021 aikana. Vain kaksi prosenttia vastaajista ei aio järjestää tai ei osaa sanoa järjestävätkö tiedetapahtumia.

TYHJÄSTÄ ON PAHA NYHJÄSTÄ – TIEDETAHAHTUMIEN JÄRJESTÄMINEN ILMAN RIITTÄVIÄ RESURSSEJA EI PALVELE KETÄÄN

Mandi Vermilä

Tiedetapahtumien järjestäminen vaatii resursseja. Onnistunut tapahtuma edellyttää sisällön- ja konseptinsuunnittelua, esiintyjien etsimistä, tilojen varaamista, etäyhteyksien testaamista, markkinointia ja viestintää sekä useita muita asioita, jotka tulevat matkan varrella vastaan. Kaikkiin tehtäviin saa uppoamaan paljon aikaa ja rahaa.

Jos resurssit ovat vähissä, tapahtumalle asetetut tavoitteet eivät välttämättä täyty. Tällöin yleisölle ja järjestäjille jää tilaisuudesta vain luu käteen.

Kävijälle järjestäjien niukat voimavarat näkyvät usein puutteellisenä tiedottamisena. Tapahtumasta kiinnostunut henkilö ei välttämättä saa tietoa lainkaan tai hän saa tiedon liian myöhään. Vähäisten resurssien vuoksi menetetään potentiaalisia kävijöitä. Yhtä hyvin resurssien puute voi näkyä vanhaa kaavaa toistavassa ohjelmakonseptissa, joka on jo osoittautunut toimimattomaksi.

Tai tilankäytössä, joka ei palvele tapahtuman järjestelyjä. Pahimmillaan puutteellisilla resursseilla järjestetty tiedetapahtuma vaikuttaa negatiivisesti kävijöiden käsityksiin ylipäättään tiedetapahtumista ja niiden järjestäjistä.

Järjestäjälle vähäiset resurssit aiheuttavat toisenlaista päänvai-
vaa. Jos tapahtumalle asetetut tavoitteet ovat korkealla, eikä niihin pystytä resurssipulan vuoksi vastaamaan, on tapahtu-
mien järjestäminen jatkuvaa epäonnistumisen kokemusta. Alisuoriutuminen puutteellisten resurssien vuoksi ei innosta työsuhteessa olevia. Eikä vapaaehtoisiaakaan. Jos monelle tie-
detapahtumalle elintärkeitä vapaaehtoisia puurtajia ei saada innostettua mukaan, menetetään lisää resursseja. Tiedetapahtumat ovat tärkeitä, mutta niiden järjestäminen ilman riittäviä edellytyksiä ei palvele ketään.

Ennen seuraavan tiedetapahtuman suunnittelua kannattaa palauttaa mieleen, miksi tapahtuma halutaan järjestää ja mitä sen avulla halutaan saavuttaa. Onko tavoitteena esimerkiksi jonkin tieteenalan tunnetuksi tekeminen tai oman organi-
saation asiantuntijuudesta viestiminen? Kun tavoitteet ovat selvät, voi pohtia, onko niitä mahdollista saavuttaa muilla keinolla kuin tiedetapahtumia järjestämällä. Tarvitaanko vaihtoehtoisiin keinoihin vähemmän vai yhtä paljon resursseja? Entä voisiko tiedetapahtuman konseptia muuttaa paremmin resursseja vastaavaksi? Jos tapahtuma on arvioinnin jälkeenkin paras tapa saavuttaa tavoitteet, täytyy resurssit panna kuntoon.

Hynttyyt yhteen?

Resurssien kuntoon paneminen alkaa nykyisten resurssien tarkastelulla. Mitä nykyisillä resursseilla voisi saada aikaan, jos niitä järjesteltäisiin uudestaan? Onko käytettävissä enemmän rahaa vai aikaa? Keiden aikaa on käytössä ja missä tehtävissä kyseiset henkilöt ovat parhaimmillaan? Onko rahaa sen verran, että sillä voi ostaa aikaa esimerkiksi työpanoksen tai työtä helpottavan palvelun muodossa? Olemassa olevia resursseja pyörittelemällä saattaa huomata, että muuttamalla esimerkiksi tiedetapahtuman ajankohtaa, työnjakoa tai konseptia, vapautuu resursseja sellaisiin asioihin, joihin niitä ei aiemmin riittänyt.

Jos resurssit eivät tarkastelemalla muuksi muutu, kannattaa suunnata katse oman organisaation ulkopuolelle. Ketkä muut ovat kiinnostuneita edistämään samoja asioita? Voisiko heidän kanssaan tehdä yhteistyötä? Yhteistyökumppaneiden etsiminen tulee aloittaa yhteisten tavoitteiden tunnistamisesta. Sopiva yhteistyötaho ei välttämättä itse järjestä tiedetapahtumia, mutta saattaisi olla valmis tarjoamaan tilat omien arvojensa mukaiselle tapahtumalle tai jakamaan omaa asiantuntemustaan tapahtuman käyttöön. Yhtä lailla yhteistyökumppanina voi toimia olemassa oleva tiedetapahtuma, jonka osana oma tapahtuma saa esimerkiksi tilat tai vetoapua viestintään ja markkinointiin. Ennen kaikkea yhteistyökumppanuuksia kannattaa etsiä sieltä, missä omat resurssit ovat vähäiset. Esimerkiksi sisällön suunnitteluun, markkinointiin ja tapahtumajärjestelyissä avustamiseen löytyy kuhunkin hyvin erilaisia potentiaalisia kumppaneita.

Rahalla saa!

Joskus yhteistyön sijaan tai sen lisäksi tarvitaan yksinkertaisesti rahaa. Osana Tieteellisten seurain valtuuskunnan ja Tiedonjulkistamisen neuvottelukunnan Tiedekasvatus-hanketta teetetyn tiedetapahtumakyselyn mukaan tapahtumat olivat saaneet eniten rahallista avustusta yksityisiltä yleishyödyllisiltä rahoittajilta, kuten säätiöiltä. Toiseksi eniten mainintoja sai vaihtoehto ”valtiolta tai kunnalta”, ja kolmanneksi eniten vaihtoehto ”julkisilta tieteen rahoittajilta”. Muita mainittuja rahoituskanavia olivat muun muassa EU-rahoitus ja yritykset.

Sopivan rahoittajan löytymiseen pätee sama sääntö kuin muihinkin yhteistyökumppanuuksiin. Tärkeintä on yhteisten tavoitteiden tunnistaminen. Tutustu rahoittajien arvoihin ja pohdi, miten oma tiedetapahtumasi edistää niiden toteutumista. Jos haet tapahtumalle apurahaa, tutustu hakuehtoihin ja -kriteereihin tarkasti.

Riittäväillä resursseilla järjestetty tiedetapahtuma on niin järjestäjille kuin kävijöillekin ilo. Kun tapahtuman tavoitteet on tiedostettu, yhteistyökumppanit löydetty ja järjestäjien käytössä on tarpeeksi aikaa ja rahaa, päästään hiomaan vanhoja ideoita ja kehittämään uusia.

Erilaisia tapahtumakonsepteja hyödyntämällä tiede ja tutkimus näyttäytyvät saavutettavina, innostavina ja merkityksellisinä monenlaisille kansalaisille. Siksi tiedetapahtumiin kannattaa satsata.

Kirjoittaja Mandi Vermilä on Tieteellisten seurain valtuuskunnan vastaava tapahtumatuottaja ja vastaa muun muassa Tieteen päivien, Tieteiden yön ja Tiedetorin tuottamisesta ja viestinnästä.

KYSELYN TOTEUTTAMINEN

Kysely toteutettiin kaikille avoimena verkkokyselynä (liite 2). Kyselyyn vastasi kaiken kaikkiaan 53 erilaista organisaatiota ja toimijaa.

Kyselystä tiedotettiin sähköpostilla suomalaisille korkeakouluille ja tutkimuslaitoksille sekä alan asiantuntijoille ja toimijoille. Kyselystä tiedotettiin myös sosiaalisen median kautta. Kysely toteutettiin 9.10.–15.11.2019.

Vastaajien toimialoista suurimman ryhmän muodostivat tieteelliset seurat, joita vastaajista edusti 45 %.

Toiseksi suurimman ryhmän muodostivat korkeakoulut ja tutkimuslaitokset, joiden osuus vastaajista oli 28 %.

Muut vastaajat edustivat valtiota tai kuntaa (11 %), museoita tai tiedekeskuksia (6 %), muita järjestöjä (2 %) sekä useamman toimijan muodostamia verkostoja (2 %).

Kategoriaan "muu" itsensä luokitteli kuusi prosenttia vastaajista. Nämä vastaajat ilmoittivat edustavansa vapaata sivistystyötä ja arkistoalaa.

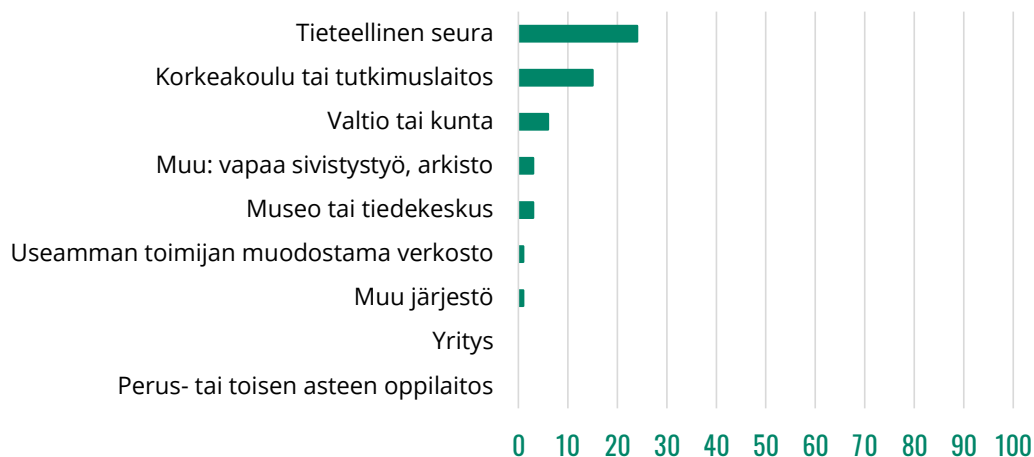
Vastaajien edustamista tieteenaloista suurin osa (60 %) ilmoitti olevansa monitieteisiä toimijoita. Toiseksi suurin osa vastaajista ilmoitti edustavansa lääke- ja terveystieteitä (11 %).

Kolmanneksi eniten edustettuina olivat humanistiset tieteet, joita ilmoitti edustavansa yhdeksän prosenttia vastaajista. Lisäksi edustettuina olivat yhteiskuntatieteet (8 %), luonnontieteet (4 %), tekniikka (4 %), maatalous- ja metsätieteet (2 %) sekä taiteet (2 %).

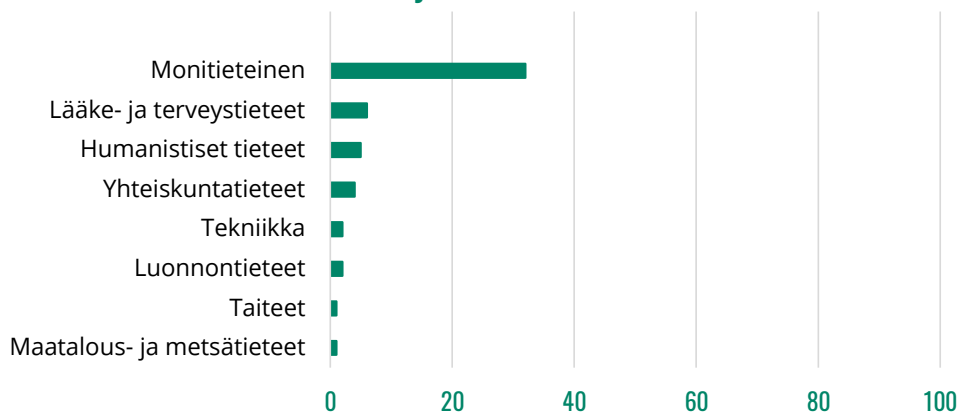
Monitieteisiä toimijoita pyydettiin kyselyssä nimeämään kolme tärkeintä edustamaansa tieteenalaa. Eniten mainintoja saivat yhteiskuntatieteet (45 %), humanistiset tieteet (40 %) sekä luonnontieteet (28 %).

Lisäksi monitieteiset toimijat ilmoittivat kolmen tärkeimmän edustamansa tieteenalan joukkoon tekniikan (15 %), lääke- ja terveystieteet (8 %), maatalous- ja metsätieteet (4 %) sekä taiteet (4 %).

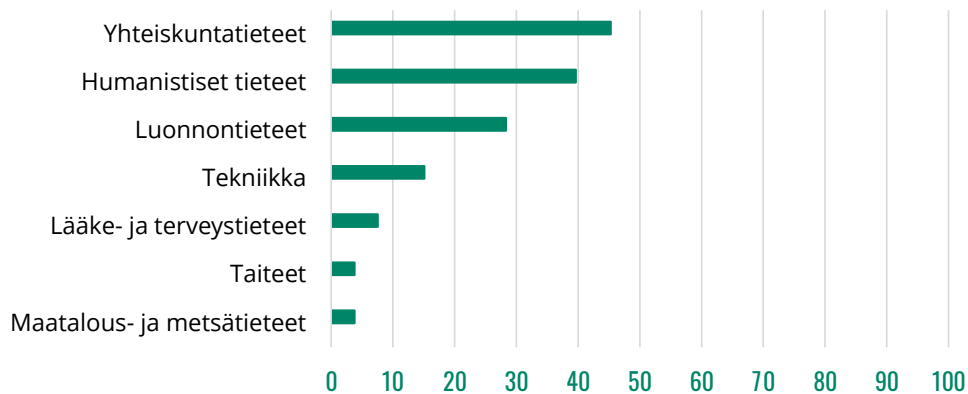
Vastaajien edustamat toimialat – %

Vastaajien edustamat tieteenalat – %

Vastaajien kolme tärkeintä tieteenalaa – %

LIITE1: Vastauksia kysymykseen ”Kertokaa lyhyesti, miten olette ratkaisseet tiede- pahtumien järjestämiseen liittyviä haas- teita vuosien 2018–2019 aikana.”

Vastauksia on lyhennetty ja kielenhuollettu.

Tiedottaminen, viestintä ja markkinointi

Markkinointia kehittämällä ja verkostoitumalla.

Tekemällä paljon itse (viestintä & markkinointi).

Olemme siirtyneet mainostamaan itse maksullisesti sosiaalisessa mediassa.

Mainokset kustannuksiltaan edullisemmassa ilmaisjakelulehdessä.

Tilaisuuden kevät- ja syyskausien ohjelmien levittäminen alueen terveyskeskuksiin, potilasjärjestöille ym. toimijoille suoraan.

Esitykset taltioidaan ja ne ovat katsottavissa netissä tilaisuuden jälkeen.

Kehittämällä viestintää.

Pyydämme jakamaan tietoa muissakin kuin omien jäseniemme keskuudessa.

Markkinointi ja voimakkaasti laajennettu yhteistyö muiden kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Tiedotusta on tehty lisääntyvästi somea hyödyntäen.

Sopivien verkostojen hyödyntäminen tiedon levityksessä.

Olemme koittaneet kehittää viestintäkanavia, kuitenkin henkilökohtainen sp-viesti tavoittaa parhaiten.

Kohdennamme somemarkkinointia paljon nuorille aikuisille.

Teemme laajaa yhteistyötä vapaan sivistystyön toimijoiden kanssa (tiedottaminen yhteistyökumppaneiden kautta).

Kovaa tiedottamista kaikin keinoin!

Monikanavaisella aktiivisella tiedottamisella.

Markkinoinnissa tapahtumia myös soveltuvien alojen opiskelijoille

Markkinointikanavia on pyritty monipuolistamaan.

Yhteistyö ja verkostot sekä vapaaehtoistyö

Tapahtumia kannattaisi järjestää suurten tapahtumien yhteydessä, jolloin oikeaa kohderyhmää on liikkeellä, mutta aikataulullisesti tämä ei ole onnistunut ehdotuksistamme huolimatta.

Töitä tekemällä, verkostoitumalla ja rakentamalla hyvää yhteistyöilmapiiriä.

Pyydämme osallistuvilta ja rahoittavilta tahoilta myös apua tapahtumien suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Olemme turvautuneet vapaaehtoiisiin, ja tinkineet esim. määrästä, jos tilat on olleet kalliita.

Aktiivisesti rekrytoitu opiskelijatyövoimaa, yhteistyön tiivistäminen eri kouluasteiden kanssa.

Seuran hallituksen jäsenet ovat tosi aktiivisia ja heidän avulla monet tapahtumat ovat vapaaehtoisvoimin järjestetty.

Olemme tehneet vapaaehtoisvoimin, emmekä ole pystyneet toteuttamaan kaikkia loistavia ideoitamme.

Vastuunkantajat ovat venyneet.

Hengen palolla - tapahtumissamme käy paljon vakiintunutta osallistujakuntaa, vaikka uusia yleisöjä on toisinaan osoittautunut hankalaksi tavoittaa. Tapahtumia ovat usein myös järjestämässä vakiintunut järjestäjäporukka. Sitoutuneet toimijat ovat osoittautuneet arvokkaiksi.

Esitelmätilaisuudet on järjestetty vapaaehtoisvoimin ja organisaation omin varoin .

Pidämme tapahtumien järjestämisestä niin tärkeänä, että etsimme ajan järjestämiseen. Henkilöstöstä moni on innostunut olemaan mukana.

Emme järjestä kovin montaa tapahtumaa vuosittain, jotta vapaaehtoisvoimin voidaan toteuttaa suunnitellut tapahtumat.

Ulkopuolinen rahoitus

Järjestelemällä omaa rahoitusta.

Hakemalla avustuksia ja hankerahoitusta kehittämistoimenpiteisiin.

Olemme rajanneet osallistumista tapahtumiin, joille on saatu riittävät resurssit erityisesti hankkeiden kautta.

Olemme hakeneet esim. hankerahoituksia, mutta emme valitettavasti ole onnistuneet niitä saamaan.

Paljon rahahakemuksia joka puolelle.

Esitelmätilaisuudet on järjestetty vapaaehtoisvoimin ja organisaation omin varoin (puhujalle maksetaan matkakulut, jos tulee muualta). Isommat tapahtumat ovat saaneet sekä TSV:n että säätiöiden avustuksia ja niissä on ollut myös osallistumismaksu sekä paljon vapaaehtoistyötä.

Taitotieto ja konseptisuunnittelu

Kokemuksen tuomat verkostot ja toimintamallit.

Kehitetty yhteistyötä ja vahvistettu konseptisuunnittelua.

Kehittämällä viestintää ja kokeilemalla uusia järjestämisen tapoja.

Suurin oppi tulee aiempien tilaisuuksien kokemusten hyödyntäminen uusien tapahtumien suunnittelussa.

Ostopalvelujen vähentäminen

Olemme siirtyneet mainostoimituksen tuottamasta mainostuksesta mainostamaan itse maksullisesti sosiaalisessa mediassa.

Mainokset kustannuksiltaan edullisemmassa ilmaisjakelulehdessä.

LIITE 2: Verkkokysely

Kyselyn saate

Kysely tiedetapahtumista Suomessa

Tiedonjulkistamisen neuvottelukunnan ja Tieteellisten seurain valtuuskunnan yhteisen tiedekasvatushankkeen tavoitteena on muodostaa kokonaiskuva tiedekasvatusta Suomessa toteuttavista tahoista ja toiminnoista sekä laatia suosituksia ja toimenpideohjelma laaja-alaisen ja elinikäisen tiedekasvatuksen edistämiseksi. Tämän kyselyn ja muun selvitystyön pohjalta hankkeessa luodaan suosituksia tiedekasvatusta toteuttavien tahojen verkostoitumisen, yhteistoiminnan ja taitotiedon kehittämiseksi. Lisäksi hankkeessa laaditaan toimenpideohjelma tieteellisten seurojen roolin tukemiseksi tiedekasvatuksessa.

Hankkeen erityisinä painopisteinä ovat elinikäisen tiedeosaamisen kehittäminen sekä tiedekasvatuksen laajentaminen kattamaan kaikki tieteenalat. Luonnontieteisiin painottuva tiedekasvatus on osoittanut tarpeellisuutensa ja tarjoaa hyviä toimintamalleja muillekin tieteenaloille. Hankkeessa tiedekasvatusta tarkastellaan myös humanistis-yhteiskunnallisten alojen näkökulmista rakentaen perustuksia laaja-alaiselle tiedekasvatuksen verkostolle, jossa tieteellisillä seuroilla on keskeinen toteuttajan rooli.

Tiedeosaamisella tarkoitetaan kykyä hankkia, käsitellä ja arvioida tieteellisen tutkimuksen keinoin tuotettua tietoa. Sen piiriin kuuluu myös tieteen kehityksen seuraaminen ja tutkimusmenetelmien ymmärtäminen. Tiedekasvatus puolestaan on näiden taitojen vahvistamista opetuksen ja viestinnän keinoin. Tässä hankkeessa tiedekasvatuksella tarkoitetaan laajasti elinikäistä tiedeosaamisen kehittämistä niin muodollisissa kuin epämuodollisissakin oppimisympäristöissä.

Tämä kysely on suunnattu kaikille tiedeviestinnän ja -kasvatuksen kentällä Suomessa toimiville tahoille. Kyselyn tarkoituksena on karttoittaa Suomessa järjestettäviä tiedetapahtumia sekä niiden järjestäjiä, yleisöjä, tavoitteita ja vaikuttavuutta. Tiedetapahtumilla tarkoitetaan tässä kyselyssä tapahtumia, joiden tarkoituksena on tarjota yleisölle tietoa tieteen tekemisestä ja tutkimuksen tuloksista

yleistajuisessa muodossa sekä mahdollistaa keskustelu tutkijoiden ja yleisön välillä. Esimerkiksi erilaiset seminaarit, messutapahtumat ja näyttelyt ovat tällaisia tiedetapahtumia. Yleistajuinen tietokirjoittaminen sen sijaan ei kuulu tämän kyselyn piiriin.

Vastaamalla kyselyyn annatte arvokasta tietoa suomalaisen tiedekasvatuksen ja -viestinnän kentästä. Kyselyyn vastaaminen vie noin 20 minuuttia. Kyselyyn voi vastata 31.10.2019 asti.

Kyselyaineistoa käsitellään luottamuksellisesti. Vastaajien henkilötietoja säilytetään vain vastausten käsittelemisen ajan, minkä jälkeen ne poistetaan. Yksittäiset vastaavat tahot eivät ole tunnistettavissa kyselyn pohjalta julkaistavista tuloksista, eikä vastaavien tahojen nimiä julkaista. Kyselyn aineistoa hyödynnetään laadittaessa suosituksia ja toimenpideohjelmia elinikäisen tiedekasvatuksen tueksi.

Kysymykset

* = *pakollinen kysymys*

Vastaajan taustatiedot

1. Organisaatio*

– (Avoin tekstikenttä)

2. Yhteyshenkilön nimi

– (Avoin tekstikenttä)

3. Yhteyshenkilön sähköposti

– (Avoin tekstikenttä)

4. Edustamanne toimiala*

Valitkaa parhaiten sopiva vaihtoehto.

- Valtio tai kunta
- Museo tai tiedekeskus

- Korkeakoulu tai tutkimuslaitos
- Perus- tai toisen asteen oppilaitos
- Tieteellinen seura
- Muu järjestö
- Yritys
- Useamman toimijan muodostama verkosto
- Muu, mikä? (Avoin tekstikenttä)

5. Edustamanne tieteenala*

Valitkaa parhaiten sopiva vaihtoehto.

- Humanistiset tieteet
- Luonnontieteet
- Lääke- ja terveystieteet
- Maatalous- ja metsätieteet
- Taiteet
- Tekniikka
- Yhteiskuntatieteet
- Monitieteinen

6. Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen monitieteinen, valitkaa korkeintaan kolme tärkeintä edustamaanne tieteenalaa.

- Humanistiset tieteet
- Luonnontieteet
- Lääke- ja terveystieteet
- Maatalous- ja metsätieteet
- Taiteet
- Tekniikka
- Yhteiskuntatieteet
- Monitieteinen

Tiedetapahtumien järjestäminen

Tiedetapahtumilla tarkoitetaan tässä kyselyssä tapahtumia, joiden tarkoituksena on tarjota yleisölle tietoa tieteen tekemisestä ja

tutkimuksen tuloksista yleistajuisessa muodossa sekä mahdollistaa keskustelu tutkijoiden ja yleisön välillä. Esimerkiksi erilaiset seminaarit, messutapahtumat ja näyttelyt ovat tällaisia tiedetapahtumia. Yleistajuinen tietokirjoittaminen sen sijaan ei kuulu tämän kyselyn piiriin.

Kysely koskee vuosien 2018–2019 aikana järjestämiänne tiedetapahtumia. Huomioitthän vastauksissanne myös loppuvuoden aikana tulossa olevat tapahtumat.

7. Kuinka usein olette järjestäneet erilaisia tiedetapahtumia vuosien 2018–2019 aikana?*

Mikäli ette ole järjestäneet lainkaan tiedetapahtumia, voitte siirtyä tämän kysymyksen jälkeen suoraan kysymykseen 23.

- Lähes viikoittain
- Lähes kuukausittain
- Vuosittain
- Joka toinen vuosi
- Emme ole järjestäneet tiedetapahtumia vuosina 2018–2019
- En osaa sanoa

8. Kuinka monta tiedetapahtumaa olette järjestäneet vuosien 2018–2019 aikana?

- 1–5
- 5–10
- 10–20
- 20–50
- 50–100
- Yli 100
- En osaa sanoa

9. Kuinka monta toistuvaa tiedetapahtumaa olette järjestäneet vuosien 2018–2019 aikana?

Toistuvalla tapahtumalla tarkoitetaan tässä kyselyssä säännöllisesti esimerkiksi vuosittain tai kuukausittain saman konseptin mukaisesti toteutettuja tapahtumia tai osana useamman tapahtuman muodostamaa sarjaa järjestettyjä tapahtumia. Sarjan osana järjestetyt tapahtumat lasketaan kukin omaksi toistuvaksi tapahtumakseen.

- 1–5
- 5–10
- 10–20
- 20–50
- 50–100
- Yli 100
- Emme ole järjestäneet toistuvia tiedetapahtumia vuosina 2018–2019
- En osaa sanoa

10. Nimetkää tähän vuosien 2018–2019 aikana järjestämänne toistuvat tiedetapahtumat.

Jos mahdollista, liittäkää mukaan myös tapahtumien verkko-osoitteet, esimerkiksi linkki tapahtuman tietoihin verkkosivuilla. Halutesanne voitte myös kertoa tapahtumista enemmän, esimerkiksi konseptin ja kohderyhmän.

- Avoin tekstikenttä

11. Kuinka monta kertaluontoista tapahtumaa olette järjestäneet vuosien 2018–2019 aikana?

Kertaluontoisella tapahtumalla tarkoitetaan tässä yhteydessä sellaista tapahtumaa, joka on järjestetty vastaavalla konseptilla vain kerran, ja jota ei ole tarkoitus järjestää uudelleen ainakaan säännöllisesti.

- 1–5
- 5–10
- 10–20
- 20–50
- 50–100
- Yli 100

- Emme ole järjestäneet kertaluontoisia tiedetapahtumia vuosina 2018–2019
- En osaa sanoa

12. Minkä tyyppisiä tiedetapahtumia olette järjestäneet vuosien 2018–2019 aikana?

Voitte valita useamman vaihtoehdon.

- Seminaareja tai konferensseja
- Luentotilaisuuksia
- Keskustelutilaisuuksia
- Näyttelyitä
- Työpajoja tai muita luonteeltaan toiminnallisia tapahtumia
- Vuorovaikutteisia verkkotapahtumia, kuten webinaareja
- Taidetta ja tiedettä yhdistelevää tiedeteatteria
- Kouluyhteistyötä
- Muuta, mitä?
- En osaa sanoa

13. Mitkä ovat olleet vuosien 2018–2019 aikana järjestämienne tiedetapahtumien tärkeimmät tavoitteet?

Valitkaa korkeintaan kolme tärkeintä tavoitetta.

- Verkostoituminen
- Tutkijoiden ja muiden tiedeyhteisön jäsenten osaamisen kehittäminen
- Muiden asiantuntijoiden ja ammattilaisten osaamisen kehittäminen
- Harrastajien osaamisen kehittäminen
- Tieteellisen ajattelutavan edistäminen
- Tieteellisen osaamisen edistäminen
- Tieteen tai oman alan tunnettuuden edistäminen
- Kouluyhteistyön edistäminen

- Lasten ja nuorten innostaminen tieteen tai oman alan pariin
- Lasten ja nuorten tiedeosaamisen kehittäminen
- Vanhempien tai kasvattajien tukeminen lasten ja nuorten tiedekasvatuksen toteuttamisessa
- Muu, mikä?
- En osaa sanoa

Tiedetapahtumien osallistujat

14. Ketkä ovat olleet vuosien 2018–2019 aikana järjestämienne tiedetapahtumien ensisijainen kohderyhmä?

Valitkaa parhaiten ensisijaista kohderyhmää kuvaava vaihtoehto, vaikka kohderyhmiä olisi useita.

- Tutkijat ja muut tiedeyhteisön jäsenet
- Muut asiantuntijat ja ammattilaiset
- Harrastajat
- Opettajat ja muut kasvattajat
- Lapset ja nuoret
- Perheet
- Korkeakouluopiskelijat
- Kaikki kiinnostuneet
- Muut, ketkä?
- En osaa sanoa

15. Minkä ikäiset osallistujat ovat olleet vuosien 2018–2019 aikana järjestämienne tiedetapahtumien ensisijainen kohderyhmä?

Valitkaa parhaiten ensisijaista kohderyhmää kuvaava vaihtoehto, vaikka kohderyhmiä olisi useita.

- Lapset (alle 7-vuotiaat)
- Kouluikäiset (noin 7–12-vuotiaat)
- Nuoret (noin 12–18-vuotiaat)
- Nuoret aikuiset (noin 18–30-vuotiaat)
- Aikuiset (noin 30–60-vuotiaat)

- Eläkeläiset (yli 60-vuotiaat)
- Kaikenikäiset
- En osaa sanoa

16. Kuinka monta osallistujaa vuosien 2018–2019 aikana järjestämässänne tiedetapahtumissa on keskimäärin käynyt?

Arvioikaa yksittäisen tapahtuman keskimääräistä kävijämäärää.

- Alle 100
- 100–500
- 500–1000
- yli 1000
- En osaa sanoa

17. Minkälaista sukupuolijakaumaa vuosien 2018–2019 aikana järjestämienne tiedetapahtumien osallistajat ovat keskimäärin edustaneet?

Arvioikaa yksittäisen tapahtuman keskimääräistä sukupuolijakaumaa.

- Yhtä paljon naisia ja miehiä
- Hieman enemmän naisia
- Selvästi enemmän naisia
- Hieman enemmän miehiä
- Selvästi enemmän miehiä
- En osaa sanoa

Tiedetapahtumien järjestämiseen vaadittavat resurssit

18. Ovatko vuosien 2018–2019 aikana järjestämänne tiedetapahtumat olleet maksullisia?

- Aina
- Usein
- Toisinaan

- Harvoin
- Ei koskaan
- En osaa sanoa

19. Miten vuosien 2018–2019 aikana järjestämänne tiedetapahtumat on pääosin rahoitettu?

Valitkaa parhaiten sopiva vaihtoehto.

- Osallistumismaksuin
- Organisaation omin varoin
- Erilaisilla avustuksilla
- Varainkeruutempauksin
- Tapaukset on järjestetty vapaaehtoisvoimin tai muuten ilman kustannuksia
- Muuten, miten?
- En osaa sanoa

20. Miltä tahoilta olette saaneet rahallista avustusta vuosien 2018–2019 aikana järjestämiinne tiedetapahtumiin?

Voitte valita useamman vaihtoehdon.

- Valtiolta tai kunnalta
- Julkisilta tieteen rahoittajilta, kuten Suomen Akatemialta
- Yksityisiltä yleishyödyllisiltä rahoittajilta, kuten säätiöiltä
- Muilta yksityisiltä rahoittajilta
- Muilta tahoilta, miltä?
- Emme ole saaneet avustusta
- En osaa sanoa

21. Millaisin henkilöstöresurssein vuosien 2018–2019 aikana järjestämänne tiedetapahtumat on toteutettu?

Voitte valita useamman vaihtoehdon.

- Vakituisten työntekijöiden voimin

- Määräaikaisten tai projektityöntekijöiden voimin
- Laskuttavan ulkopuolisen toimijan voimin
- Vapaaehtoisvoimin
- Muuten, miten?

22. Minkä tahojen kanssa olette tehneet yhteistyötä tiedetapahtumien järjestämisessä vuosien 2018–2019 aikana?

Voitte valita useamman vaihtoehdon.

- Valtio tai kunta
- Museo tai tiedekeskus
- Korkeakoulu tai tutkimuslaitos
- Perus- tai toisen asteen oppilaitos
- Tieteellinen seura
- Muu järjestö
- Yritys
- Useamman toimijan muodostama verkosto
- Muu, mikä? (Avoin tekstikenttä)
- Emme ole tehneet yhteistyötä muiden tahojen kanssa

Tiedetapahtumien järjestämiseen liittyvät haasteet

23. Millaisia haasteita olette kohdanneet järjestäessänne tiedetapahtumia vuosien 2018–2019 aikana?*

Voitte valita useamman vaihtoehdon. Mikäli ette ole järjestäneet lainkaan tiedeviestintätapahtumia viimeisen kahden vuoden aikana, voitte kertoa tässä, mistä syistä se johtuu.

- Emme ole kohdanneet haasteita
- Vaikeus saada tapahtumiin osallistujia/yleisöä
- Oikean kohderyhmän tavoittamiseen liittyvät haasteet
- Puutteelliset henkilöresurssit
- Rahoituksen puute tai tiukka budjetti

- Sopivien tilojen puute
- Vaikeus saada tapahtumaan puhujia ja esiintyjä
- Viestintään ja markkinointiin liittyvät haasteet
- Ideoiden puute
- Muu, mikä?

24. Kertokaa lyhyesti, miten olette ratkaisseet tiedetapahtumien järjestämiseen liittyviä haasteita vuosien 2018–2019 aikana.

- Avoin tekstikenttä

Tiedetapahtumien järjestäminen tulevaisuudessa

25. Aiotteko järjestää tiedetapahtumia vuosien 2020–2021 aikana?*

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

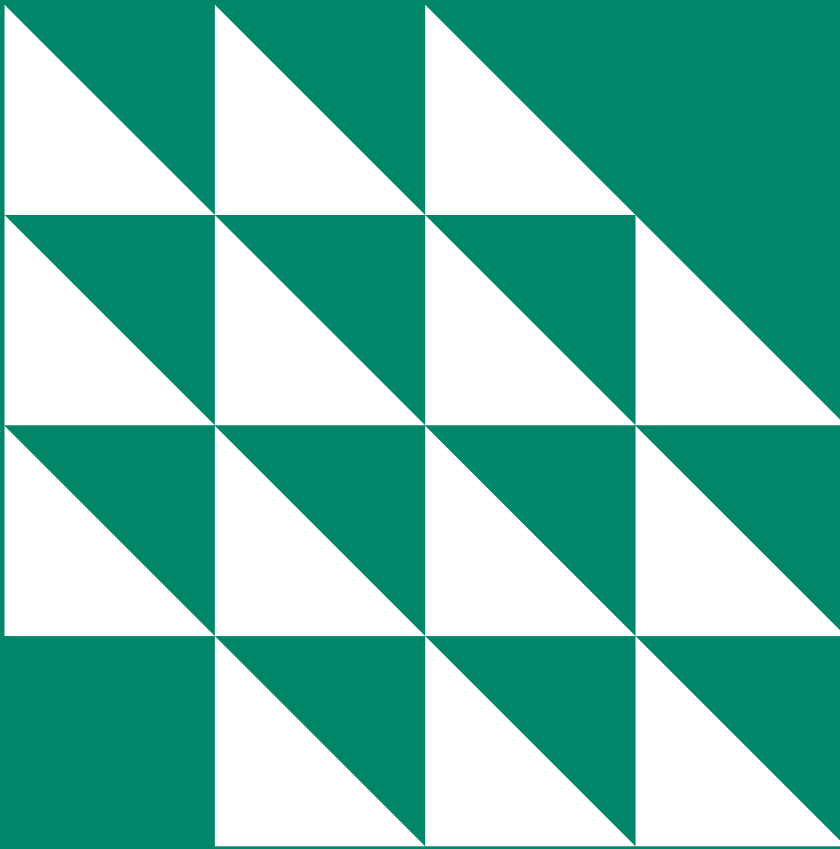
26. Nimetkää tähän ne tiedeviestintätapahtumat, jotka suunnittelette järjestäväenne vuosien 2020–2021 aikana.

Jos mahdollista, liittäkää mukaan myös tapahtumien verkko-osoitteet, esimerkiksi linkki tapahtuman tietoihin verkkosivuilla. Halutesanne voitte myös kertoa tapahtumista enemmän, esimerkiksi konseptin ja kohderyhmän.

- Avoin tekstikenttä

27. Haluatteko sanoa vielä jotakin muuta? Sana on vapaa!

Tähän voitte kirjoittaa vapaasti ajatuksia kyselyn aihepiiriin liittyen tai antaa palautetta kyselystä.

Tieteellisten seurain
valtuuskunta

TIEDONJULKISTAMISEN NEUVOTTELUKUNTA
DELEGATIONEN FÖR INFORMATIONSSPRIDNING